

și soția dînsului, pe de altă parte, doamna Iarina Demian și domnul Găitan) că trebuie să saboteze activitatea teatrului.

SANDA TOMA: Cînd un teatru își tot suspendă spectacolele, publicul se retrage. Mai ales că după fiecare suspendare apărea informația în presă. Cine suspenda se ducea și anunța presa! Clar, nu?

Persoana directorului Giurchescu, sub microscop

ȘERBAN IONESCU: Vedeți și stagiunea pe care am lăsat-o eu în urmă. N-a mai făcut nimic, s-a ocupat tot de relațiile astea turburi, care caracterizează orice colectiv, nu neapărat teatrul, ci de oriunde. În loc să le atenueze, le-a dezvoltat, le-a susținut.

În teatru sînt niște oameni care vor să renunțe la el pentru că el nu merită. Într-adevăr, el a pus niște spectacole, cu ani în urmă, la „Comedia”, spectacole pe care le-am văzut fugind de la Brașov; pentru că așa m-am și îndrăgostit de profesia asta. El n-a fost un regizor rău. A fost și asistent, adică a făcut școală, dar eu cred că de vină în toată afacerea asta pe care trebuie s-o uităm a fost cealaltă parte a colectivului, vechii lui prieteni, actorii mai de-o generație cu el, care eu zic că nu l-au înțeles. Noi am fost alături de el cînd a venit, dar noi am vrut să mergem alături de el cu metodele noastre, nu cu metodele lor.

El nu mai are forța unuia creator; are forța unuia distrugător acum. Îmi pare rău de acest calificativ, dar asta este adevărul. Cel care-i sînt alături îl jîn într-o beție, și asta nu e bine. Trebuie să ne dăm seama, fiecare, cînd, cît putem. Altfel cădem în ridicol.

Noi, după succesul cu Visul unei nopți de vară, chiar și după succesul cu 3 Havel (a fost un spectacol care a surprins la vremea aceea), eliberîndu-ne, nu am avut vreme imediat să ne dăm seama ce se întîmplă în lume! A fost ca o explozie. Sigur că ne-am luat și noi puțin lumea în cap. Poate a fost și puțină indisciplină, se poate și asta, ca o răzmeriță. Dar echilibrul putea fi restabilit.

Dar conflictul a fost dur, nu am avut răgazul unor time-out-uri în care să ne explicăm și noi, și el, deși erau necesare. Ca să poți formula o judecată trebuie să ascuți ambele părți. Or și el a refuzat, cred că și noi am refuzat, și am păstrat continuu conflictul ăsta. Soluția era una singură: să plece el. Eu le-am propus-o acum doi ani colegilor mei. Eu am înțeles că este un om care are contract cu teatrul, are și el nevoie de o pensie, deci normal că nu era bine să fie dat afară, ci doar scos de la direcție și lăsat să fie regizor. Oricum, pensia nu o lua de la trupa noastră, ci de la stat. Or cred că merită de la statul român o pensie. A muncit niște ani în țara asta.

LUCIAN GIURCHESCU: Am auzit că domnul Găitan a afirmat că eu stau în România ca director pentru că mi se va mări astfel pensia în Danemarca. Nu numai că nu mi se mărește, dar anii aceștia nu se socotesc. Sau pentru o pensie în România, cum crede domnul Șerban Ionescu? Dumneavoastră credeți că eu, care nu am casă în România, care mînc la restaurant, aș putea trăi dintr-o pensie în România? Astea sînt glume, nu fac pe nebulun, dar realitatea este că eu cheltuiesc mult din ce cîștig dincolo, cînd vin aici.

SANDA TOMA: Dureros în povestea asta este, dincolo de simpatii și antipatii, că oamenii aceștia au uitat cu desăvîrșire că Lucian Giurchescu reprezintă o valoare artistică și că nu te poți comporta așa, ca la ușa cortului, murdărind locul de unde mînci o pîine.

Apoi, vreau să vă spun că Lucian Giurchescu este un om în deplină formă – și mintală, și artistică –, cu o experiență acumulată în niște ani pe diferite meridiane ale globului. Ca dovadă că este un regizor foarte bun – faptul că s-a întreținut și se întreține, împreună cu familia, din această meserie. El, vă imaginați că într-un context de concurență internațională, dacă era un regizor prost, n-ar fi izbutit.

El este un patriot și un democrat de cea mai pură speță. Marea lui greșală a fost că a luptat cu alte arme – elegante –, și chiar „floretă” a scos-o tîrziu din teacă, în apărare. În privința democrației pe care vrea a-o aplica aici, este un Don Quijote!

Anchetă realizată de

OLIVIA ȘIREANU-CHIRVASIU

Din motive de spațiu, alte intervenții vor fi publicate în numărul viitor

NOTA REDACȚIEI

Ce se vede

Se vede o încrîncenare disproporțională, din cauza căreia niște artiști care trebuie să creeze împreună lucrează cu energie negativă împotriva propriei lor creații. Un teatru care a fost cîndva - inclusiv sub direcția lui Lucian Giurchescu - unul din cele mai bune teatre ale țării se străduiește, prin contribuție colectivă, să devină unul din cele mai slabe teatre ale țării. Premiere din an în Paște, spectacole medii, care și acelea se suspendă, o furie devastatoare în care grupuri și indivizi încearcă să se anihileze reciproc, prezentîndu-ne un model cît se poate de semnificativ al înseși societății românești actuale.

Se vede că lupta ambițioasă pentru putere sau măcar pentru „ultimul cuvînt”, luptă care nu are nici măcar solemnitatea violenței shakespeariene, ci doar o tristă și grotescă micime balcanic-dimbovițeană, tînde să pulverizeze o trupă plină de talente autentice.

Se vede că motivațiile sînt mici, foarte administrative și foarte puțin semnificative.

Noi nu credem că Lucian Giurchescu își dorește o pensie de la statul român (știm, de altfel, ce substanțiale sînt pensiile românești), și nici că Iarina Demian sau Vladimir Găitan vor să fie directori (s-ar devora între ei). Noi credem că realul se bazează, aici, pe imaginar, și nu invers.

Se mai vede că de la dictatură la democrație trebuie să trecem - ca un blestem - prin anarhie și ridicol.

Ce nu se vede

Nu se vede că libertatea ne umflă orgoliile pînă la explozie și nimicire. Nu se vede nici faptul că, într-un moment în care cultura este împinsă la marginea societății, riscînd să lase în afara ei, oamenii de cultură ar trebui să fie mai solidari ca oricînd în apărarea nu a micilor drepturi sindicale, ci a marilor drepturi ale spiritualității.

Dezbinați, vom fi striviți.

Urîndu-ne între noi, vom fi urîți de toți ceilalți. Nu mai e decît un pas de la ignorare și dispreț, la ură și izgonire.

Ce ar trebui să se vadă

Că putem trece peste meschinele orgolii personale pentru a apăra orgoliul nobil al Teatrului.